

Léto, moře a antibiotika. Co mají společného?

22.7.2026 - | Krajská nemocnice T. Bati

Letní teploty nám připomínají, jak důležitou roli hraje voda pro naše zdraví. Mnozí z nás se chystají na dovolenou a těší se na chvíle u moře. Jen málokdo si ale uvědomuje, že právě moře nám může připomenout jedno z největších témat současného zdravotnictví - antibiotickou rezistenci.

Při balení cestovní lékárničky často přemýšlíme, co by se mohlo hodit. Někdy do ní přibalíme i antibiotika „pro jistotu“. Přitom antibiotika patří mezi nejcennější léky moderní medicíny a jejich účinnost závisí na tom, že je používáme správně - pouze tehdy, jsou-li skutečně potřebná. Preventivní užívání antibiotik nebo jejich užívání bez doporučení lékaře není vhodné. Řada zdravotních obtíží, se kterými se během cestování setkáváme, je totiž virového původu, a antibiotika na ně nepůsobí. Pokud se během pobytu v zahraničí objeví závažnější zdravotní potíže, je vždy vhodnější vyhledat lékařské ošetření než zahajovat léčbu antibiotiky na vlastní pěst.

Každé antibiotikum je cenné

Odborníci po celém světě upozorňují na narůstající problém antibiotické rezistence. Některé bakterie se postupně stávají vůči antibiotikům odolnými a léčba infekcí je proto stále složitější. Každé správně indikované antibiotikum pomáhá nejen konkrétnímu pacientovi, ale současně přispívá k tomu, aby antibiotika zůstala účinná i pro další pacienty. Právě proto nemocnice věnují velkou pozornost správnému používání antibiotik, spolupráci s mikrobiology a klinickými farmaceuty i principům antibiotického stewardshipu.

„Moře pro nás představuje odpočinek a dovolenou. Přitom právě ono nám může připomenout, že některé důsledky našich rozhodnutí jsou mnohem širší, než si uvědomujeme. Odpovědné používání antibiotik chrání nejen dnešní pacienty, ale pomáhá zachovat jejich účinnost i pro budoucí generace,“ říká Petr Snopek, řešitel projektu Interní grantové agentury Krajské nemocnice Tomáše Bati, zaměřeného na environmentálně udržitelné zdravotnictví.

Příběh antibiotik nekončí spolknutou tabletou

Možná vás překvapí, že cesta antibiotik nekončí jejich užitím. Část léčivých látek se po podání přirozeně vylučuje z organismu a dostává se do odpadních vod. Přestože moderní čistírny odvádějí velmi dobrou práci, nedokážou odstranit všechny zbytky léčiv. Odborníci proto stále více sledují, jak mohou rezidua antibiotik ovlivňovat vodní prostředí a přispívat ke vzniku antibiotické rezistence i mimo zdravotnická zařízení. Právě z těchto souvislostí vznikla evropská iniciativa „**The Sea Begins at the Hospital**“, která připomíná jednoduchou, ale důležitou myšlenku - to, co děláme ve zdravotnictví, může mít dopad daleko za hranicemi nemocnice. Odpovědné používání antibiotik, správné nakládání s léčivy nebo šetrné hospodaření s vodou nejsou jen otázkou provozu zdravotnických zařízení. Jsou součástí péče o zdraví celé společnosti. Tyto souvislosti vystihuje koncept **One Health**, který zdůrazňuje, že zdraví lidí, zvířat a životního prostředí tvoří jeden celek. To, jak používáme antibiotika, jak nakládáme s léčivy nebo jak chráníme vodní zdroje, ovlivňuje nejen současnou zdravotní péči, ale i možnosti léčby v budoucnosti.

Léto je obdobím cestování, odpočinku a nových zážitků. Možná je ale také příležitostí připomenout si, že některá rozhodnutí mají širší dopad, než se na první pohled zdá.

Až letos budete sedět na pláži nebo se procházet podél řeky, možná si vzpomenete na

jednoduchou myšlenku: Zdraví lidí, zdraví nemocnice a zdraví planety jsou propojenější, než se na první pohled zdá.

<https://www.kntb.cz/leto-more-a-antibiotika-co-maji-spolecneho>